

Fristbruddene i Finnmark

Merknad: Pressens Faglige Utvalg har felt artikkelen som danner grunnlag for metoderapporten for brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 4.14.
Fellelsen kan leses her: <http://presse.no/pfu-sak/39214/>

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

Pressens Faglige Utvalg (PFU)
er et klageorgan oppnevnt av
Norsk Presseforbund.

Organet har medlemmer fra
presseorganisasjonene og fra
allmennheten og behandler klager mot
mediene i presseetiske spørsmål (trykt
presse, radio, TV og digitale medier).

Adresse: Rådhusgt 17
0158 Oslo
Tlf: 22405040
E-post: pfu@presse.no

presse.no

Catch 22

a dilemma or difficult circumstance from which there is no escape
because of mutually conflicting or dependent conditions.

Metoderapporten er skrevet av Anne Grete Storvik, Oslo, 15. januar 2015.

Adresse redaksjonen: Dagens Medisin, postboks 2068, Vika, 0125 Oslo, tlf: 934 30 200

Adresse journalisten: Anne Grete Storvik, Sandakerveien 50b, 0477 Oslo, tlf: 450 73 971

- 24 fristbruddpasienter innen psykisk helsevern i 2013 kostet Finnmarkssykehuset HF over 10 millioner kroner.
- Alle pasientene ble behandlet ved det private selskapet Psykia AS, som opererer med timepriser som er opp til seks ganger høyere enn hva private behandlere vanligvis tar.
- Sammenlignet med en vanlig poliklinikk, tilsvarer millionbeløpet 15 års behandling pr. pasient med 40 samtaler i året, til en årlig pris av cirka 700.000 kroner pr. pasient.
- Det finnes ingen rammeavtale for disse pasientene. I teorien kan pasientene gå i årevis til behandling i det private firmaet, på det offentliges regning – men utenfor det offentliges kontroll.

Dette er saken:

I 2012 inngikk Helseøkonomiforvaltningen (Helfo) en avtale med det private firmaet Psykia AS, om behandling av flere pasienter innen rus- og psykiatri. Den ble inngått fordi Finnmarkssykehuset hadde lange ventelister og dermed ikke kunne gi pasientene behandling innen fastsatte frister.

Dette er den såkalte Fristbruddordningen, og den fungerer slik: Dersom et sykehus eller institusjon ikke finner en ny behandlingsdato til pasienten innen ti virkedager, bestiller Helfo pasientformidling behandling til pasienten ved et sykehus eller en behandlingsinstitusjon de har rammeavtale med.

Helfo inngår avtalen med den private – som fakturerer direkte til sykehuset/institusjonen som har brutt fristen.

- **Inngikk millionavtaler «ad hoc»**

Psykia AS overtok tidlig i 2012 behandlingen av 36 pasienter – og fakturerte sykehuset for behandlingen.

Dagens Medisin har avslørt at Psykia AS opererer med timepriser som er opp til seks ganger høyere enn det som private behandlere vanligvis tar. Det offentlige helseforetaket Finnmarkssykehuset ble i 2013 fakturert for over ti millioner kroner for behandling av 24 pasienter. Firmaet alene fakturerte det offentlige helseforetaket for mer enn et årsbudsjett for foretakets største poliklinikk.

- Videre kunne vi avsløre at Helfo hadde inngått avtaler med Psykia «ad hoc» - og at det dermed ikke eksisterte noen rammeavtale med firmaet om Finnmarkspasientene. Helfo kan heller ikke framlegge dokumentasjon på at de var i kontakt med andre behandlere da tilbudet skulle innhentes.

- **Vet ikke hvem de betaler for**

Finnmarkssykehuset får ikke lenger innsyn i hvilke pasienter de betaler for. Sykehuset vet dermed ikke lenger hvem - eller om det faktisk er reelle pasienter - de blir fakturert for.

- Vi har også avslørt at norske helsemyndigheter ikke kan svare på hvem som har ansvaret for disse pasientene etter 2015, da avtalen skal opphøre: Om pasientene skal føres tilbake til Finnmarkssykehuset, eller om Psykia AS fortsatt skal være ansvarlige for disse pasientene.

Sykehusdirektør ved Finnmarkssykehuset, Torbjørn Aas, sier sykehuset er i en Catch 22-situasjon:

– Vi er opprørt, og vi risikerer nå å betale for pasienter vi ikke vet om er våre, sier Aas.

Merk: Kilde/vedlegg i parentes

Når og hvordan kom arbeidet i gang, hva var ideen som startet det hele?

I mars 2014 kom det et tips som fortalte om en privat behandler - selskapet Psykia AS - som tilbyr tjenester innen psykisk helsevern og som tar fristbruddpasienter. Tipseren fortalte at Finnmarkssykehuset hver måned utbetaler store summer til én privat tilbyder innen rus og psykiatri. Vedkommende antydte at antallet pasienter var svært lite, og at summene var uforholdsmessig store.

Offentlig bekymring

En bekymringsmelding (2) fra fylkeslegen i Finnmark, Karin Straume, sendt til helsemyndighetene i 2013 bekreftet det tipseren fortalte: Fylkeslegen var bekymret for at få pasienter ble avsluttet i behandlingen hos Psykia, samtidig som de øvrige pasientene fortsetter med «et økende antall konsultasjoner og kostnader måned for måned».

Et styredokument (1) fra Finnmarkssykehuset bekreftet situasjonen. Den 29. august 2013 hadde styret behandlet saken under tittelen «Strakstiltak for budsjettbalanse». Styret var bekymret for konsekvensene av disse «gjestepasientene» i psykisk helsevern. De beskrev at kostnadene i mai samme år totalt var kommet opp i over ti millioner kroner.

Videre var kostnadene for én måned - mai 2013 - på 1,2 millioner kroner for behandling av 24 pasienter. Samtidig viser styret til at sykehuset ikke hadde hatt fristbrudd etter 12.juli 2012.

Ny reform – mer bruk av private

Gjennom informasjon vi fikk tidlig i saken av anonyme kilder, viste et overslag at fakturaene fra Psykia AS i 2012 og 2013 måtte ha vært et sted mellom 16 og 18 millioner kroner. Dersom Psykia i gjennomsnitt hadde hatt cirka 25 pasienter i denne tiden, så blir kostnaden per pasient cirka 700.000 kroner. Fra fagpersoner fikk vi vite at oversatt til ordinær poliklinikk så vil dette tilsi rundt 15 års behandling med 40 samtaler i året.

Samtidig som vi får tips om saken, jobber Helse- og omsorgsdepartementet på spreng med en ny nasjonal helsereform som er en oppfølging av løftene i regjeringsplattformen: Det skal innføres Fritt behandlingsvalg – og først ut er områdene rus og psykiatri fra 2015. Fagmiljøene omtaler dette som positivt: Dette er en gruppe pasienter som vanligvis ikke blir prioritert når det gjøres store reformer.

Forslaget om fritt behandlingsvalg i spesialisthelsetjenesten innebærer at pasienter som har rett til helsehjelp av det offentlige, kan velge om de vil behandles på et offentlig sykehus eller hos en privat aktør.

Situasjonen ved Finnmarkssykehuset var et eksempel på hvilke konsekvenser innføring av Fritt behandlingsvalg i spesialisthelsetjenesten kan få. Ordningen vil kunne være en potensiell gullgrube for private behandlere. Det var aldri noen tvil i redaksjonen om at vi skulle gå videre med denne saken.

Hva var den sentrale problemstilling ved starten av prosjektet?

- Ordningen med fristbrudd i helsetjenesten har eksistert siden 2004, da var det Rikstrygdeverket som hadde ansvaret. Ansvaret ble siden overført til NAV, deretter lagt inn under NAV Helsetjenesteforvaltning i 2008 – og er fra 1.1.2009 underlagt Helsedirektoratet, som da etablerte den ytre etaten helseøkonomiforvaltningen (HELFO).

Hvordan fungerer det egentlig?

På det tidspunktet vi startet å jobbe med saken, hadde Fristbruddordningen eksistert i ti år. Helfo forvalter offentlige penger for nær 30 milliarder kroner i året – i 2013 for 28,6 milliarder (3).

Fristbruddordningen må sies å være dårlig kjent og er lite omtalt i disse årene. Dette var også en viktig motivasjon for oss da vi startet med saken.

Målet med Fristbruddordningen er å gi pasientene en sikkerhetsgaranti når man ikke får behandling. Det er legitimt. Men spørsmålet er hvordan dette systemet fungerer i praksis? Hva koster denne ordningen det offentlige? Hvem er det som tilbyr pasientene som ikke får sykehusbehandling - og til hvilken pris? Hvordan fungerer samarbeidet mellom den nye leverandøren av «fristbruddtjenester» og sykehuset som har brutt fristen? Og ikke minst: Hvordan inngås avtaler mellom helsemyndighetenes forlengende arm, Helfo, og de aktuelle tilbyderne?

Disse spørsmålene ønsket vi svar på. I stadig større grad blir den offentlige helsetjenesten supplert av private anbydere, og i disse dager legger altså Helse- og omsorgsdepartementet siste hånd på reformen Fritt behandlingsvalg. Vil en slik ordning også kunne føre til at private tilbydere vil fremme behandlinger og undersøkelser der aktørenes profitt står i fokus – og ikke faglige forhold?

Vårt arbeid med denne saken avslørte raskt at den private tilbyderen av fristbruddtjenester, Psykia AS, tok seg svært godt betalt – sammenlignet med prisene det offentlige og andre private opererer med.

Andre spørsmål vi ville ha svar på:

Var det snakk om en privat aktør som kan «loppe» et sykehus for offentlige penger?

Hvilke timepriser tok Psykia AS?

Hva var omfanget av behandlingen Finnmarkspasientene fikk hos Psykia AS?

Behandlet Psykia AS fortsatt pasienter i Finnmark?

Hvilken kostnadskontroll eller faglig kontroll på tilbudet har sykehusene som betaler for fristbruddbehandlingen, på tilbudet?

Hvor lenge varer Helfo-avtalen med Psykia AS?

Hvordan ble avtalen inngått?

Får det samfunnskonsekvenser og konsekvenser for andre pasienter at et fåtall pasienter får et svært dyrt helsetilbud?

Redegjør for hva som er genuint nytt i saken

SAK 1: Høye timepriser. Og mye behandling.

Vi fikk avslag fra Helfo på vår begjæring om innsyn i avtalen og dermed timeprisene som Psykia AS tok. Men Finnmarkssykehuset ga oss innsyn i fakturaene (4). Disse var påført antall timer hver pasient hadde fått behandling, til hvilken pris og hvilken type behandling de hadde fått.

Timeprisene var:

- 7500 kroner per time hos psykiater
- 6500 kroner per time hos psykolog
- 5500 kroner per time hos fysioterapeut

Til sammenligning tar en privat psykiater eller psykolog opp til 1500 kroner timen, noe som bekreftes av Tor Levin Hofgaard, leder i Norsk psykologforening.

Ett eksempel som framkom i fakturaene, viste at én pasient hadde fått 87,5 timer behandling. Timene var fordelt på to timer hos psykolog, 18,25 timer hos psykiater og 67,25 timer hos fysioterapeut. Dette er et uforholdsmessig høyt antall behandlinger selv for en svært syk pasient, mente fagfolk vi snakket med. Klinikksjef Gunn Heatta ved Finnmarkssykehuset sa til Nordlys -som omtalte våre artikler - at «Timeantallet tilsvarer hele to uker med behandling. Pasienten kan jo ikke ha gjort annet enn å ligge på benken til behandlerne fra Psykia AS». (5)

Fagfolk stilte spørsmål ved den faglige begrunnelsen av et slikt omfang av behandling, mens psykiater Thor Kvakkestad, leder av Psykia AS, viste til taushetsplikten når det gjaldt dette tilfellet.

Den første saken ble publisert i Dagens Medisins papirutgave i april. Her avslører vi hva Helfos avtale med Psykia AS fram til da hadde kostet Finnmarkssykehuset, og offentliggjorde timeprisene.

SAK 2: Helfo husker ikke

I samme sak sier Helfo pasientformidlings direktør, Kristin Bøgseth, at de (Helfo) da henvendelsen fra Finnmarkssykehuset kom i 2012 om å finne behandling til de 36 pasientene som sto på venteliste, hadde gjort følgende: Hun beskrev at de hadde kontaktet «behandlere i nærliggende fylker som vi hadde rammeavtaler med». Og videre: « Psykia AS var den som kunne gi et behandlingstilbud til de aktuelle pasientene».

På spørsmål til Bøgseth om å navngi hvilke andre leverandører de hadde vært i kontakt med, svarer hun at de på grunn av datatrøbbel ikke kunne oppgi dette. Hun kunne heller ikke huske et eneste navn på eller et antall andre leverandører de skulle ha vært i kontakt med.

Det var derfor ikke urimelig å anta at Psykia AS var den eneste leverandøren som hadde blitt kontaktet med forespørsel om å ta over behandlingen av pasientene.

Helfo er underlagt regelverket for offentlige anskaffelser og har dermed adgang til også å foreta anskaffelser uten å gjennomføre en anbudsrunde. Men vi mener det er rimelig å forvente at Helfo

skal kunne oppgi offentlig informasjon - som for eksempel om hvilke leverandører de har vært i kontakt med når de inngår avtaler verdt millioner på vegne av det offentlige.

SAK 3: Det finnes ingen rammeavtale mellom Helfo og Psykia. Avtalen inngått «ad hoc».

I dagen etter at saken er på trykk i papirutgaven, følger vi opp saken.

I et nytt intervju med Helfos Kristin Bøgseth, kommer det fram at det ikke eksisterer en rammeavtale mellom Helfo og Psykia AS om behandling av de aktuelle pasientene i Finnmark.

Avdelingsdirektør Bøgseth har hele tiden vist til en slik rammeavtale. Men da Dagens Medisin ber om avtalen, viser det seg at avtalen hun gjentatte ganger har vist til er inngått i 2011 - året *før* fristbruddene skjedde - og den omfatter ikke pasientene i Finnmark, men pasienter i andre fylker. Avtalen er skrevet under av Bøgseth. (6)

Selv daglig leder for Psykia AS, og avtalepart Thor Kvakkestad hadde i intervjuet bekreftet - uoppfordret - at det ikke finnes noen rammeavtale om pasientene i Finnmark. Som han selv forteller:

«...ettersom vi ikke har en fast rammeavtale med Finnmark og dette er en enkeltstående avtale...».

I saken om den ikke-eksisterende avtalen som ble publisert på nett 10 april, spurte vi Bøgseth:
– *Ble det laget en skriftlig avtale med Psykia som gjaldt behandlingen av pasientene i Finnmark?*
«– Nei, sier Bøgseth, som igjen viser til den gamle avtalen som ikke omhandler Finnmarkspasientene».

I samme sak bekrefter også Kvakkestad, nok en gang, at det ikke finnes noen rammeavtale for Finnmarks-pasientene, og sier nå at Helfo har bestilt pasientbehandling «enkeltvis».

Kvakkestad sendte deretter Dagens Medisin såkalte avropsbrev (7), som eksempler. Han mener disse bekrefter at det foreligger en avtale med Helfo. – Som det fremgår av de vedlagte avropsbrevene er det i hvert enkelt tilfelle bestilt behandling ved vårt kontor i Tromsø, skrev Kvakkestad i en epost.

SAK 4: Krever gransking

Det finnes altså ingen rammeavtale om behandling av de aktuelle Finnmarkspasientene, og det eksisterer ingen bevis for at Helfo har kontaktet andre leverandører.

Samme dag varsler stortingsrepresentant Johnny Ingebrigtsen (SV) at han vil be Stortinget om å granske avtalen (8).

Han uttaler i Dagens Medisin at han mener Psykia AS har «klippekort på et sugerør inn i statskassa, ved Finnmarkssykehuset. Sykehuset blir mer og mer tappet for knappe og tiltrengte økonomiske ressurser».

Til Dagens Medisin sier lederen i Stortingets helse- og omsorgskomite, Kari Kjønaas Kjos (Frp) at «hun ikke ønsker å gå inn i en diskusjon om timepriser, og har ikke rukket å sette seg inn i de ulike sidene av saken.

- Vi har ikke et godt nok tilbud i systemet, sier hun. Og videre: – Jeg er mer opptatt av at det har vært fristbrudd. Vi har ikke et godt nok tilbud i systemet fra før og vi trenger Helfo til å finne

kriseløsninger. Når vi har gitt pasienter noen rettigheter så vil dette kanskje utløse store beløp - men det er fordi noen har sviktet i forkant, sa Kjos.

Også i mai var saken oppe i Stortinget. Medlem av helse- og omsorgskomiteen, Tove Karoline Knutsen (Ap) spurte her helse- og omsorgsminister Bent Høie om hva han vil gjøre for å hindre at slike tilfeller oppstår igjen. (9)

SAK 5: Betaler for pasienter de ikke vet hvem er

I september følger undertegnede opp saken. Nå forteller klinikkssjef Gunn Heatta ved Finnmarkssykehuset at sykehuset i flere måneder har fått uspesifiserte fakturaer fra Psykia AS. Fakturaene sier ikke lenger noe om hvem pasientene er. (10)

Vi publiserer saken i desember. Finnmarkssykehuset betaler fortsatt opp mot en million kroner hver måned til Psykia - og nå vet de ikke hvem pasientene de betaler for, er. Psykiater Thor Kvakkestad har på denne måten nærmest fått gå under jorda med en svært sårbar gruppe pasienter.

Det skal vise seg at Helfo har avgjort at Psykia ikke lenger må spesifisere fakturaene. Dette fordi Psykia AS mente at klinikkssjef Heatta hadde brutt taushetsplikten da hun gikk ut med timeantallet for behandling av den ene pasienten som hadde fått 87,5 timer behandling.

Dette på tross av at Helfos Kristin Bøgseth på spørsmål fra oss sa at Helfo *ikke* har vurdert om Finnmarkssykehuset hadde brutt taushetsplikten.

Finnmarkssykehuset hadde klaget på dette, og hadde gitt tilsvaret til Helfo om at de måtte forholde seg til regnskapsloven og ikke kunne betale uten at det lå bilag bak som kan vises fram ved et eventuelt tilsyn. (10b)

Innsynet i den offentlige forvaltningen var nå begrenset så mye at vi ville finne ut om dette var lovlig.

SAK 6: Helfo får kritikk for manglende åpenhet

Etter å ha bedt Helfo om innsyn i all skriftlig kommunikasjon de hadde hatt med aktørene i denne saken, finner vi en epost der Helfo skriver at de konsekvent har nektet å gi innsyn i timeprisene som Helfos avtalepartnere har. (11) Helfos Kristin Bøgseth viser til Offentleglova og Forvaltningsloven, og mener hun her har hjemmel for å nekte Finnmarkssykehuset innsyn, også i hvor mange, eller hvilke pasienter som får behandling av Psykia AS.

Men jurist Anne Kjersti Befring kritiserer Helfo for den manglende åpenheten, og sier det er høyst tvilsomt om forvaltningsloven §13 kan benyttes for å hemmeligholde hvordan Helfo benytter offentlige helseressurser på kjøp av helsetjenester.

Fram til den første uken i desember 2014, har Finnmarkssykehuset betalt over 20 millioner kroner til Psykia. Det som var 36 pasienter er nå blitt til 21.

I et høringsvar om Fritt behandlingsvalg gitt til Helse- og omsorgsdepartementet i august påpeker Finnmarkssykehuset at en privat tilbyder som motiveres av økonomisk overskudd, kan føre til at pasienten blir holdt i behandling lengre enn nødvendig. I tilfellet i Finnmark, er det ingen andre enn Psykias behandlere som har innsyn i behandlingsforløpet. Da må eventuelt Helsetilsynet gå inn i saken. Helsetilsynet har ingen kontrollmyndighet når det gjelder slike avtaler. De er heller ikke

tilsynsmyndighet overfor Helfo Pasientformidling, opplyste fylkeslege Petter Schou i saken publisert 3 april.

15 pasienter er skrevet ut av behandlingen siden februar 2012, etter å ha fått behandling i over to og et halvt år.

Totalt har fristbruddpasientene fått 2983,75 timer behandling, til en gjennomsnittspris per behandlingstime er 6783 kroner, viser beregninger vi gjorde etter å ha bedt om fakturagrunnlagene fra Finnmarkssykehuset.

Finnmarkssykehuset har ikke hatt fristbrudd siden sommeren 2012, og har hele tiden ment at pasientene nå burde vært ført tilbake til sykehuset, fordi det offentlige nå har kapasitet til å ta i mot pasientene.

Det står også et faglig argument bak sykehusets ønske om at pasientene blir tilbakeført: Pasienter med psykiske lidelser, og /eller rusproblematikk har et særlig behov når det gjelder for- og ettervern. Samarbeid med familie og slekt, fastlege og andre involverte med kommunen er viktig for å gi pasientene best mulig behandling. Det er også viktig for å gi de pasientene som ikke blir friske et godt liv, på tross av sin sykdom.

SAK 7: Helsemyndighetene vet ikke hvem som får behandlingsansvar for pasientene

Nå ønsket vi å få svar på når - og om - disse pasientene vil bli ført tilbake til Finnmarkssykehuset.

Og - avtalene mellom Helfo og Psykia AS om Finnmarkspasientene går ut 31.12.2015. Hvem får da behandlingsansvaret?

For å få mer klarhet, og i et forsøk på å få mer utdypende svar enn det Kristin Bøgseth evnet å gi oss, ba vi Helsedirektoratet - som Helfo ligger under - om å svare i saken. Dette viser seg å bidra til ytterligere uklarhet:

Helsedirektoratets divisjonsdirektør Olav Valen Slåttebrekk bekrefter i et intervju at det ikke finnes noe svar på hvor pasientene skal behandles etter avtalens utløp.

Han kan heller ikke svare på *om* avtalen mellom Helfo og Psykia AS i det hele tatt utløper.

Samtidig sier han at Psykia AS og Finnmarkssykehuset har et *godt* samarbeid. Dette strider mot det fagpersoner i Finnmarkssykehuset har fortalt, og også mot tidligere publiserte opplysninger. At Valen Slåttebrekk sier dette er derfor overraskende. Han sier videre at dette er opplysninger de har fått fra Psykia AS.

At helsemyndighetene slår seg til ro med et slikt svar fra en privat aktør som har så stor økonomisk interesse i at deres arbeid fremstilles positivt, er oppsiktsvekkende.

På spørsmål til Valen Slåttebrekk om hva Finnmarkssykehuset mener om samarbeidet, svarer han at han ikke kan huske at de har pekt på noen problemer rundt dette.

Nå ringer vi tre behandlere ved henholdsvis Barne og Ungdomspsykiatrisk avdeling og Voksenpsykiatrisk poliklinikk i Alta, og ber dem karakterisere samarbeidet de har med Psykia AS. De beskriver samarbeidet som vanskelig og nærmest ikke-eksisterende.

SAK 8: Politikere frykter pasientene fanges i en «behandlingsspiral uten innsyn»

Nå ber nok en gang politikere helseministeren om å rydde i Helfo. Torgeir Micaelsen, helsepolitisk talsperson i Arbeiderpartiet, sier behandling av rus- og psykiatrispasienter krever ekstra godt tilsyn og forpliktelse til nært samarbeid med den offentlige helsetjenesten. Sammen med helsekomiteens Tove Karoline Knutsen (Ap) krever han at helseministeren rydder i Helfo.

Kort beskrivelse av organiseringen av arbeidet

En journalist har jobbet med saken, som er basert på et tips vi fulgte opp. Arbeidet har strukket seg fra mars i fjor og til dags dato. Vi arbeider fortsatt med denne saken.

I vår lille redaksjon har imidlertid alle kommet med nyttige innspill underveis.

De publiserte sakene er blant annet basert på dokumentasjon innhentet i offentlige postjournaler og mange samtaler med fagfolk innen psykiatri for å få en oversikt over hvordan fagfeltet fungerer.

To sentrale kilder ba om full anonymitet. Kontakten med disse to har vært hyppig og stått sentralt under arbeidet med saken.

Helfo har ikke søkbare postjournaler. Dette forklarte de med at de ikke hadde hatt kapasitet til å legge ut offentlig journal. Derfor ba vi om innsyn i all kommunikasjon de hadde hatt i sakens anledning, med Psykia AS. Den store mengden informasjon de da måtte lete opp, gjorde at det tok lengre tid å få ut dokumentene enn man antar at det vanligvis hadde gjort.

Dagens Medisin er en nyhetsavis for dem som jobber i helsevesenet. Få andre aviser har mer kravstore og kunnskapsrike lesere enn det vi har. Dagens Medisins kilder – og alle leserne – er eksperter i det vi skriver om. Dette faktum hadde vi med oss da vi publiserte sakene – og det har vi med oss i all journalistikken vi lager. Det betyr også at spissformuleringer og overdrivelser blir slått hardt ned på av våre lesere.

Spesielle erfaringer

Når kildene PR-ifies: Daglig leder i Psykia AS, Thor Kvakkestad, har under hele vårt arbeid med denne saken hatt bistand fra rådgiver Jarle Aabø i Aabø & Co. I noen artikler uttaler Kvakkestad seg, i andre er det Aabø som skal siteres. I sistnevnte tilfeller kommer stort sett bare «statements» eller polemiske utsagn. Kilder som benytter seg av rådgivere er en del av vår medietidsalder, og noe som vi som bransje må forholde oss til i stadig større grad. Det er også legitimt at kilder søker bistand og ønsker råd om hvordan man skal forholde seg til mediene. Men i stor grad er dette rådgiverkorpset, mange av dem tidligere journalister, først og fremst opptatt av å finne feil ved journalistisk metode. De er, kan det virke som, ikke spesielt opptatt av å gi råd som kan bidra til å belyse de substansielle sider av en sak. Ei heller synes de opptatt av å bidra til reell debatt om viktige samfunnsspørsmål. Derimot gir de råd om å ringe og sende hyppige eposter til journalister og redaktører hvor man «krever» ting. Mediene må dermed bruke mye tid på å forholde seg til - og besvare - disse. Denne strategien, som lønner stadig flere medierådgivere, er med på å gjøre journalistisk gravearbeid enda mer krevende. Men PR-ifiseringen av norske kilder synes å være kommet for å bli. For mange kilder står det mye på spill, ikke minst forhold av betydelig økonomisk karakter.

Til info: I skrivende stund er Dagens Medisin klaget inn for Pressens Faglige Utvalg av Thor Kvakkestad i Psykia AS for disse sakene. Saken ligger til behandling hos PFU-sekretariatet, etter at første tilsvarsrunde er gjennomført.

Fullstendig liste over publisering

Må ut med millioner til fristbrudd-behandler Dagens Medisin 7/2014 TORSDAG 3 APRIL

(PDF vedlagt)

Betaler millioner for pasienter de ikke vet hvem er Dagens Medisin 21/2014 TORSDAG 4. DESEMBER

(PDF vedlagt)

Sakene i papirutgaven ble også publisert på nett. Følgende saker er kun publisert på dagensmedisin.no:

8.april 2014: «Tar seks ganger høyere timepris»

<http://www.dagensmedisin.no/nyheter/-tar-seks-ganger-hoyere-timepris/>

8.april 2014: «Ber om gransking av millionavtale»

<http://www.dagensmedisin.no/nyheter/ber-om-gransking-av-millionavtale/>

11.april 2014: « – Forventer at pasientene føres tilbake»

<http://www.dagensmedisin.no/nyheter/-forventer-at-pasientene-fores-tilbake/>

28.april 2014: «Høie svarte om lukrativ avtale»

<http://www.dagensmedisin.no/nyheter/hoie-svarte-om-lukrativ-avtale/>

I forbindelse med publisering hadde vi også følgende debattinnlegg på nett:

Thor Kvakkestad, Psykia AS, 11.april 2014

<http://www.dagensmedisin.no/debatt/litt-for-fort-i-svingene/>

Kristin Bøgseth, Helfo, 9.desember 2014

<http://www.dagensmedisin.no/debatt/faktafeil-om-fristbrudd-innen-psykiatribehandling/>

Tove Karoline Knutsen, Helse- og omsorgskomiteen, Dagens Medisin utgave 21/2014

PDF - Vedlegg 12

Vedlegg/lenke-nr:

- (1) <http://www.helse-nord.no/getfile.php/Finnmarkssykehuset%20INTERNETT/Styresaker/Styresaker%202013/Sak%2059%20-%20Strakstiltak%20for%20budsjettbalanse.pdf>
- (2) Bekymringsmelding (PDF)
- (3) <http://helsedirektoratet.no/Om/organisasjon/roller-og-oppgaver/Documents/arsrapport-2013-HELFO.pdf>
- (4) Fakturaoversikt (PDF)
- (5) <http://www.nordlys.no/nyheter/article7282507.ece>
- (6) Rammeavtalen 2011 (PDF)
- (7) Avropsbrev (PDF)
- (8) <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=59650>
- (9) <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Sporretimesporsmal/et-sporretimesporsmal/?qid=59617>
- (10) Eksempel på uspesifisert faktura (PDF)
- (10b) Klage fra Finnmarksykehuset (PDF)
- (11) Epost, Helfo (Word-dok)